

سازمان بورس

(ماهیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری در ایران)

مؤلف :

احمد عمادی

سرشناسه: عمادی، احمد، ۱۳۴۹ شہریور

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام

.etc ,Laws .Iran

عنوان و نام پدیدآور: سازمان بورس: (ماهیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری در ایران) /

مولف احمد عمادی؛ ویراستار فرزانه عمادی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات پویانما . ۱۳۹۸ .

مشخصات ظاهری: ۱۵۴ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شایک: ۷-۳۴-۷۵۹۷-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فہرست نویسی : فیپا

عنوان دیگر: ماهیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری در ایران.

موضوع: سندرس تامین سرمایه گذاری - قوانین و مقررات - ایران

Hedge funds – Law and legislation – **موضوع**

موضوع: مدوَّقین سرمایه‌گذاری - ایران

Hedge funds - موضوع

رده‌بندی کنگره: ۴۹۶۲/۰۲

رده بندی دیویی: ۳۴۶/۵ - ۹۲۲

شماره کتابشناسی ملی : ۵۰۱۳۸

سازمان بورس

ماهیت صندوق های

سرمایه‌گذاری در ایران

ناشر: یو پانما

مؤلف: احمد عمادی

ویراستار : فائزه عمادی

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی و چاپ: نگین

شایک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۹۷-۳۴-۷

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

مقدمه	۹
سبذگردانی	۱۳
مبحث اول:	۱۵
مرفی صندوقهای سرمایه گذاری در حقوق ایران	۱۵
مبحث دوم:	۲۱
ماهیت حقوق صندوق های	۲۱
سرمایه گذاری	۲۱
گفتار اول: پیش از تصویب قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید	۲۳
گفتار دوم - مطابق قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید	۲۶
مبحث سوم:	۳۷
ارکان صندوق های سرمایه گذاری و کارکرد آنها در حقوق ایران	۳۷
گفتار نخست - رکن سیاست گذاری (مجمع)	۳۹
بند اول: شیوه تشکیل	۴۰
بند دوم: نحوه اداره	۴۳
بند سوم: وظایف مجمع	۴۴
گفتار دوم - ارکان اجرایی	۴۵
بند اول - مدیر صندوق	۴۵
بند دوم - مدیر سرمایه گذاری	۴۹

۴۹	بند سوم- ضامن
۵۳	بند چهارم- مدیر ثبت
۵۴	گفتار سوم- ارکان نظارتی
۵۴	بند اول- متولی صندوق
۵۶	بند دوم: حسابرسی
۶۱	منابع
۶۳	ضمیمه

الحمد لله رب العالمين وفضل الصلاة والسلام على خاتم المرسلين و
النبيين وفضل الخلق استبين محمد وآله الطاهرين المعصومين المكرمين
والسلام علينا وعلى جميع عباد الله الصالحين

یکی از الزامات حرکت به سوی توسعه پایدار اقتصادی، به دست
آوردن منابع لازم برای مجموعه فعالیتهای اقتصادی کشور با
تجهیز منابع پس انداز موجود در اقتصاد ملی است زیرا در سرش
منابع جذب نشده در مسیر عادی، اختلالاتی را در اقتصاد ملی
پدید می آورد. لذا به نظر می رسد در این میان نهادی لازم است که
با گردآوری منابع و هدایت آنها به سوی فعالیتهای اقتصادی،
چنین امکانی را فراهم آورد که این امر نیز با توجه « معمولاً توسط

بازار سرمایه با بکارگیری ابزارها و نهادهای ویژه‌ای صورت می‌پذیرد. از سوی دیگر به اهمیت سرمایه‌گذاری در هر کشوری امروزه تلاش می‌شود تا با بکارگیری ابزارها و تکنولوژی پیشرفته، ریسک سرمایه‌گذاری در بخشهای مختلف اقتصادی را کاهش دهد. با جذب سرمایه بیشتر در فعالیتهای «مولد، سطح تولید واقعی، سطح اشتغال، سطح درآمد و در نتیجه سطح رفاه عمومی جامعه را افزایش داد»

که البته در این مسیر یکی از راهکارهای مناسب جهت جذب سرمایه و رشد و توسعه پایدار بازارهای سرمایه، تشویق سرمایه‌گذاری غیرمستقیم می‌باشد. در ایران به علت نوپا بودن برخی از بازارهای سرمایه، اغلب سرمایه‌گذاران مبتدی و غیر حرفه‌ای بوده و با ادبیات بازار سرمایه آشنایی کافی ندارند. لذا سرمایه‌گذاری مستقیم برای آنها و به ویژه برای سرمایه‌گذاران خرد تا حدی خطرناک بوده و ممکن است موجب از دست رفتن سرمایه آنها گردد. به این خاطر سرمایه‌گذاری غیر مستقیم و سپردن سرمایه به افراد متخصص و مطمئن بهترین راه حل جهت پرهیز از خطر می‌باشد. صندوق سرمایه‌گذاری نیز یکی از این ابزارهای مالی

سرمایه گذاری غیرمستقیم در بازار سرمایه می باشد که در کنار سایر نهادها و ابزارهای مالی به رشد و توسعه این بازار کمک می نماید. این صندوق به دلیل ویژگی های خاص خود، که به حل مشکلات مختلف پیش روی سرمایه گذاران و سهولت در سپرده گذاری کمک می نماید، از اهمیت ویژه ای به خصوص در جذب سرمایه های خرد و غیرمتخصص برخوردار می باشد. در واقع صندوق مذکور یکی از مهم ترین سازوکارهای سرمایه گذاری در بازارهای مالی بوده که شرایط بازار را از نظر ریسک و بازده برای سرمایه گذاران مبتدی مساعدتر می کند. این صندوق طی سالهای اخیر در کشور ما نیز شکل گرفته و تلاشهای فراوانی در حوزه شناخت و معرفی این نهاد و وضع مقررات لازم برای آن صورت گرفته است. لفظ صندوق سرمایه گذاری برای اولین بار در بند ۲۰ ماده یک قانون بازار اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴ مطرح گردید^۱ که در ضمن آن تنها به بیان تعریفی موجز و مختصر از این نهاد پرداخته شد در حالی که نسبت به تعیین ماهیت حقوقی و بیان قواعد آن سکوت گردید. علیرغم تمامی خلأهای قانونی موجود، این

۱- «صندوق سرمایه گذاری: نهادی مالی است که فعالیت اصلی آن سرمایه گذاری در اوراق بهادار میباشد و مالکان آن به نسبت سرمایه گذاری خود، در سود و زیان صندوق شریکند.»

نهاد به محض به رسمیت شناخته شدن آن در قانون بازار اوراق بهادار و با وجود عدم تعیین چارچوب‌های قانونی آن، با الگوبرداری نسبی از صندوق‌های سرمایه‌گذاری در آمریکا تأسیس گردید. پیرو تأسیس این نهاد، قانونگذار برای حمایت و هدایت این صندوق‌ها در حوزه بازار سرمایه، قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی را در اذرماه ۱۳۸۸ وضع نمود که در عمل تا حدودی پاسخگوی نیازها و خلأهای موجود بود. اما با توجه به اهمیت این نهاد و نقش پررنگ آن در توسعه بازار سرمایه، شناخت کامل ماهیت حقوقی و قواعد حاکم بر آن و تشخیص خلأها و نیازهای قانونی موجود نقش موثری در رشد و شکوفایی این نهاد و نهایتاً بازار سرمایه خواهد داشت. این شناخت نیازمند بررسی و مطالعه موضوع مورد بحث توسط متخصصان امر در حوزه حقوق و اقتصاد می‌باشد. لذا در این تحقیق بر آنیم تا در حد توان به شناخت ماهیت و قواعد حقوقی حاکم بر این صندوق‌ها بپردازیم.

در شمای زیر ساختار کلی صندوق سرمایه‌گذاری آمده است:

- صندوق‌ها : دارای اساسنامه و امیدنامه

- مجمع : در جلسه مجمع مدیر معین می‌شود.

- مدیر صندوق

- مدیر ثبت

- متولی

- حسابرسی

- ضامن : من نقد شوندگی و ضامن سودآوری

مدیر صندوق خود شرکتی است که تقاضای تأسیس به سازمان بورس و اوراق بهادار می‌دهد و سازمان اطلاعاتی را از ایشان دریافت می‌کند و مجوز را صادر می‌نماید.

سبدگردانی

شرکت سبدگردان یک یا چند مدیر تعیین می‌کند و آنها باهم مشاوره خواهند داشت که این سرمایه را در کدام سهام و شرکت سرمایه‌گذاری کنند. شرکت سبدگردان با سرمایه‌گذار شرکت می‌شود و یا با اشخاص دیگر در سبد گردان اختیار کامل خرید و فروش دارد و با سرمایه کار می‌کند اما در کارگزاری که اختصاص دارد و یونیک است و منحصر به فرد می‌باشد.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری یکی از نهادهای مالی شناخته می‌شود :
 سرمایه‌های مردم را جمع می‌کنند. در جایی که در نظر گرفته شده
 سرمایه‌گذاری می‌کنند. فرق آن با سبدگردانی آن است که
 سبدگردانی حداقل باید ۵۰۰ میلیون بدهند و قبل از آن
 سبدگردانی مشاع درست کردند که ۵۰۰ میلیون سرمایه را ۱۰
 نفری گذاشتند. بعدها به علت اختلافات صندوق سرمایه‌گذاری
 تشکیل شد و سرمایه‌های خود مردم جمع می‌شود. در این صندوق
 سرمایه‌گذاری حداقل آن در یونیت سرمایه‌گذاری یک برگ
 گواهی سرمایه‌گذاری می‌دهند و بدو تأسیس از هزار تومان یا
 صدهزار تومان شروع می‌شود. شخصیت حقوقی صندوق سرمایه-
 گذاری تجاری است ولی در قانون تجارت نمی‌گنجد و برون سپاری
 است و شخصیت حقوقی مستقل خاصی هستند.